HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029

Hallitus 09.10.2026 § 119

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Talousjohtaja vs. Leena Sutela, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, ja ne on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetointi perustuu toimintavolyymien ja toiminnan muutosten sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutosten arvioihin.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2027 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä.

Vesihuollon ja jätehuollon investointien pohjana on keväällä 2026 laadittu 20 vuoden investointiohjelma.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2027–2029 pyydettiin 31.8.2026 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään Strategia 2035:een vuosille 2027–2029, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2026. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Strategisten päämäärien toteutumista seurataan mittareiden sekä ohjelmien ja toimenpiteiden raportoinnin avulla.

Strategian 2035 kolme painopistettä ja niitä toteuttavia kehitysteemoja ovat:

- Turvallisuus: Toimintavarmuus, toiminnan jatkuvuus ja resilienssi
- Talous: Talouden tasapaino ja saneerausvelan hallinta
- Vastuullisuus: Ilmastovaikutusten ja sekajätteen määrän vähentäminen

Toiminta

Inflaatio ja korkotaso ovat tasaantuneet, mutta ne vaikuttavat edelleen kuluttajien ostovoimaan ja erityisesti asuntorakentamisen markkinoihin. Toimintaympäristön epävarmuudet ja erityisesti Lähi-idän sotatilanne lisäävät epävarmuutta. Sotatilanteen vaikutukset talouteen syntyvät erityisesti energiamarkkinoiden sekä tuotantoketjujen

häiriöiden ja kustannuspaineiden kautta. Lähi-idän konflikti hidastaa Suomen talouden elpymistä.

TTS-kaudella 2027–2029 tilanteen ennakoidaan paranevan, sillä inflaation ennustetaan olevan 2 % tuntumassa lähivuosina. Rakentamisen volyymien ennustaminen on haastavaa. HSY:n vesihuollon asiakasmäärät, käyttömaksutulot sekä kerrosneliömetrit ja perusmaksutulot kuitenkin kasvavat pitkällä aikavälillä toiminta-alueemme laajentuessa ja tiivistyessä, vaikka asukaskohtaisen vedenkulutuksen trendi onkin pitkällä aikavälillä laskeva. Vuonna 2027 verkostoon pumpatun vesimäärän (tuotettu vesimäärä) arvioidaan olevan 94,6 milj. m^3 ja laskutettavan vesimäärän 78,1 milj. m^3. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 152,5 milj. m^3 vuonna 2027.

Vuonna 2027 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 9,2 milj. jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 375 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 203 000 tonnia. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa käsitellään jätteitä yhteensä noin 249 000 tonnia.

Seutu- ja ympäristötiedon toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2027 ovat 559,8 milj. euroa eli 29,3 milj. (5,2 %) euroa enemmän vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetointi pohjautuu toimintavolyymien ja toiminnan muutoksiin sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutoksiin.

Laskutetun veden volyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin, kääntyen nousuun vuonna 2024. Vuoden 2025 laskutusvolyymin kasvu oli poikkeuksellisen suuri, sisältäen päivittynyttä tasausta aiempien vuosien kulutuksesta. TTS-kaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2028 4 % ja 2029 3 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain, ja perusmaksuihin esitetään korotuksia talousarviovuodelle 8 % ja suunnitelmavuosille 2028 ja 2029 6 % vuosittain. Korotuksissa inflaatio-olettama on 2 %.

Maksujen reaalikorotusten nousun keskeisin syy on saneerausinvestointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla ja omavaraisuusasteen hallittu parantaminen omistajaohjauksen mukaisesti. Liittymismaksukertymän ennuste on aikaisempaa hieman positiivisempi, mutta rakentamisen suhdanne-ennustaminen on edelleen haastavaa. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan TTS-kaudella 2027–2029 siten, että vuonna 2027 kerrostalojen ja muiden kiinteistötyyppien liittymismaksun korotus on 2 % ja kerrosalaltaan alle 350 m^2 pientalojen korotus on 7 %. Tavoitteena on TTS-kaudella edelleen kehittää liittymismaksujen kustannusvastaavuutta suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2027 on yhteensä noin 9 milj. euroa.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisäävät erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien pysyessä lähes ennallaan. Hinnoissa on laskettu keskimäärin 2,6 % korotus vuodelle 2027, ja talousarviovuonna tuotot lisääntyvät 2,4 % vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Vuosien 2028 ja 2029

tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta tyhjennyskertojen pysyessä edelleen lähes samalla tasolla.

Seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista katetaan kuntaosuuksilla se osuus, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat 0,8 % HSY:n toimintatuloista. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2026 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on noin 0,621 milj. euroa. Ylijäämä on kohdistettu vahvan etupainotteisesti siten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2027.

HSY:n toimintamenot vuonna 2027 ovat 233,1 milj. euroa, mikä on 12,1 milj. (5,5 %) euroa enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2027 suurimmat toimintakulujen erät ovat palveluiden ostot (52 %) ja henkilöstökulut (26 %). Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,9 % vuodelle 2027, vuodelle 2028 2,1 % ja vuodelle 2029 2,1 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 % inflaatio-olettamaa.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2027 on 330,2 milj. (59,0 %) euroa, kun sen vuonna 2026 ennustetaan olevan 312,9 milj. (59,0 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2027. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2028 toimintakate paranee ja on 348,9 milj. (60,0 %) euroa ja vuonna 2029 364,9 milj. (60,9 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2027 ovat 86,3 milj. euroa. Korkokuluista 57,8 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 200 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä vuosille 2027–2029. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen laskuun ollen vuonna 2029 82,5 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2027 tilikauden ylijäämä on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 59,5 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2028 72,8 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2029 85,5 milj. euroa ylijäämäinen.

Investoinnit

Suunnitelmakaudella vesihuollon ja jätehuollon investoinnit pohjautuvat HSY:n keväällä 2026 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2027 investoinnit ovat yhteensä 216,7 milj. euroa, josta 196,9 milj. on vesihuollon investointeja, 17,5 milj. euroa jätehuollon investointeja ja 2,3 milj. euroa muita investointeja.

Vesihuollon investointien on arvioitu olevan investointiohjelman mukaisella tasolla 2027–2029, kokonaismääräraha on noin 200 milj. euroa vuodessa. Suunnitelmakauden aikana käynnistyy monia merkittäviä hankkeita sekä jäsenkaupunkien että HSY:n toimesta.

Merkittävimmistä HSY-lähtöisistä hankkeista voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka on käynnistynyt vuonna 2025 vesihuoltotunnelin rakentamisella, Vuosaaren aluesaneeraus sekä Söderskog-Lassila vesihuoltotunnelin

suunnitteluttamisvaihe. Suunnitelmakaudella jatketaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen esivalmistelua ja toteutetaan Viikinmäki – Viikki -purkutunneliosuuden kahdennus. Verkostosaneerausten volyymia kasvatetaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden.

Jäsenkuntien osalta on käynnissä monia merkittäviä hankkeita; Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina. Infraohjelma sisältää kolme erillistä raitiotiehanketta, Länsiratikat, Länsisataman pikaraitiotie ja Viikin-Malmin pikaraitiotien hankkeet, joista ensimmäinen kohdentuu TTS-kaudelle.

Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistymässä loppusyksyn 2026 aikana myös Ilmalan vesitorni 2:n toimisto-osien saneeraushanke. Vesitornin saneeraaminen toimistotiloiksi merkitsee myös HSY:n päätoimipisteen siirtymistä Ilmalan torniin. Tämä tapahtunee vuoden 2029–2030 vaihteessa.

Jätehuollossa TTS-kaudella aluepalvelulähtöisillä investoinneilla toteutetaan Sortti-asemien ja Kivikon jätepalvelukeskuksen vuosittaiset korjaus- ja täydennystyöt. Talousarviovuonna laajennetaan Konalan Sortti-asemaa. Suunnitelmakaudella jatketaan uusien Sortti-asemien kaavoitustyötä ja varaudutaan yhden uuden Sortti-aseman toteutukseen. Lisäksi talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella toteutetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit kohdistuvat häiriöttömien, turvallisten ja ympäristön kannalta kestävien käsittelyprosessien varmistamiseen, ja merkittävä osa niistä perustuu ympäristölupavelvoitteisiin. Suunnitelmakaudella investoidaan kaatopaikka- ja biokaasujärjestelmiin, vesienhallintaan, kaatopaikkojen viimeistelyyn sekä alueen infrastruktuurin ylläpitoon ja kehittämiseen. Biojätteen käsittelyn ylläpito- ja korjausinvestoinnit jatkuvat, mädätteen maataloushyödyntämiseen liittyvät loppuinvestoinnit toteutetaan ja samalla parannetaan Ekoteollisuuskeskuksen energiatehokkuutta sekä luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi toteutetaan tarvittavat käsittelypalveluiden kalustohankinnat.

Muut investoinnit kohdistuvat kuljetuspalveluihin, tietojärjestelmiin ja maanhankintaan. Talousarviovuonna painopiste on jätteenkeräysvälineiden hankinnassa, uuden Sortti-aseman tontissa sekä jätteenkuljetuksen logistiikkajärjestelmän uudistamisessa.

Jätehuollon investointien suurimmat yksittäiset panostukset vuonna 2027 ovat biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen 4,1 milj. euroa, infrastruktuurin kehittäminen 3,3 milj. euroa ja maahankinnat 1,9 milj. euroa. Kokonaisuutena investoinnit turvaavat palvelutason, ympäristövelvoitteiden toteutumisen ja jätehuollon pitkäjänteisen kehittämisen.

Rahoitus

Vuoden 2026 lopussa perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä pitkäaikaista lainaa yhteensä 990 miljoonaa euroa, joita lyhennetään vuosina 2027–2029 suunnitelman mukaisesti. Lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2026 lopussa ennusteen mukaan noin 802 milj. euroa, mikäli vuoden 2026 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy positiivisena vuosina 2027–2029. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan täysin nykyisten lainojen lyhennyksiä ja investointeja, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista

lainaa yhteensä noin 284 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 403 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 778 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on edelleen yhtenä merkittävänä painopisteenä. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste vahvistuu strategisten tavoitteiden mukaisesti. Omavaraisuusaste oli vuoden 2025 tilinpäätöksessä 27,6 %, ja sen ennustetaan nousevan 31,2 %:iin vuonna 2027 sekä 35 %:iin vuoden 2029 loppuun mennessä.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu syksyllä 2026 tehdyssä henkilöstösuunnitelmassa 2027–2029. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärä ei nouse, vaan tuleviin muutoksiin vastataan ensisijaisesti tehtävien muutoksilla, ja henkilöstömäärä voi kasvaa vain perustellusta syystä. Vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 832,4 henkilötyövuotta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2027 talousarvion puitteissa enintään 115 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 134 980 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 196 877 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 95 944 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 17 535 000 euroa.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026
751/02.020.200.2000/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2027 talousarvion puitteissa enintään 115 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 134 980 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 196 877 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 95 944 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 17 535 000 euroa.

Päätös